

CSÉBY GÉZA FORDÍTÁSAI

Az égbolt hajfonatai Warkocze niebios

XX. századi lengyel költők
Poeci polscy XX wieku

Magyarországi
Bem József Lengyel Kulturális Egyesület
Budapest, 2003

Válogatás / Wybór
Cséby Géza

Lektorok / Lektorzy
Kovács István
Szenyán Erzsébet

Lengyel konzultáns/ Konsultant polski
Agnieszka Rogińska

Lengyel szöveget az eredetivel összevetette
Korektor polskiego tekstu
Ewa Szalek Nagy
Alicja Nagy

Magyar szöveg korrektora
Korektor węgierskiego tekstu
Kardos Gy. József

Borítóterv, grafika / Okładka, grafika
Krzysztof Ducki

422690

Lectori salutem!

Egy a mai lengyel költészetet bemutató antológia összeállítása rég óta foglalkoztatott. Munkám **előrehaladása** azonban lassabbnak bizonyult az idő **múlásánál**. A könyvesboltok polcain sorra jelentek **meg** lengyel költők kisebb vagy nagyobb lélegzetű **munkáinak fordításai**. Következésképpen úgy **határoztam**, hogy a magyar könyvpiacra még hiányzó **összeállítással** jelentkezem: a XX. századi lengyel líra **antológiájával**.

A munka nagy intellektuális kihívásnak és kalandnak bizonyult. Az egymás utáni költői nemzedék **munkájával való kapcsolatteremtés** több volt **számomra**, mint csupán az általuk képviselt különböző **irodalmi stílusokban és irányzatokban való elmélyülés**. **Mert a saját maguk és a mások által átélt tapasztalatok útipoggyászát is hordozó, szerető, boldog és szenvedő, álmodozó, kétségek közt őrlődő, elveszett és lázadó emberek megismerés volt az eredmény...** Megismerése **azon valóságnak, amelyben éltek, amelyben kibontakozott munkáságuk**. Mert mi is a megismerés, **ha nem a megértés kulcsa?**

A múlt század költői világában való utazásomat számosan segítették, akiknek köszönettel tartozom. **Mindenekelőtt Krystyna Łubczyk asszonynak az antológia összeállításában végzett alkotói hozzájárulásáért**. Köszönöm Szenyán Erzsébetnek, Agnieszka Rogińskának, Alicja Nagynak, Ewa Szalek Nagynak, valamint Kovács Istvánnak, Jerzy Snopeknek és Kardos Gy. Józsefnek a fordítás, a korrektúra **illetve szerkesztés során nyújtott segítségüket**. **Ugyancsak köszönöm Krzysztof Ducki neves lengyel grafikusművésznek a borítót és a grafikákat**.

Keszthely, 2003/2004 tele

Cséby Géza

Lectori salutem!

O antologii współczesnej poezji polskiej myślałem od dawna. Czas upływał jednak szybciej niż postępowała moja praca. Na półkach księgarskich pojawiły się tymczasem większe i mniejsze tomiki, prezentujące twórczość niektórych polskich poetów. Postanowiłem zatem wydać coś, czego do tej pory na węgierskim rynku wydawniczym nie było – antologię poetów polskich XX wieku.

Praca nad antologią okazała się wielką przygodą intelektualną. Obcowanie z twórczością kolejnych pokoleń poetów to coś więcej niż pogłębianie wiedzy o okresach i prądach literackich, których byli przedstawicielami. To poznawanie ich samych, ludzi z bagażem własnych i cudzych doświadczeń i przeżyć, ludzi kochających, cieszących się i cierpiących, marzących i wątpiących, przegranych, zbuntowanych . . . To wreszcie poznawanie rzeczywistości, w której przyszło im żyć i tworzyć. A czym jest poznanie, jeśli nie kluczem do zrozumienia ?

W poetyckiej podróży przez minione stulecie towarzyszyło mi grono osób, któremu w tym miejscu chciałbym bardzo podziękować. Przede wszystkim wdzięczny jestem pani Krystynie Łubczyk za Jej twórczy wkład w przygotowanie antologii. Dziękuję paniom Erzsébet Szenyán, Agnieszce Rogińskiej, Alicji Nagy i Ewie Szalek Nagyné oraz panu Istvánowi Kovácsowi, Jerzemu Snopkowi Józsefowi Kardos Gy. za konsultowanie moich przekładów. Natomiast panu Krzysztofowi Duckiemu, znanemu polskiemu plastykowi, dziękuję za projekt okładki i opracowanie graficzne książki.

Keszthely, zima 2003/2004

Géza Cséby

Julian Przyboś

Pojutrze

To miejsce na Ziemi, które biorę w oczy,
otwieram ramiona
szeroko – najszerszej,
jasno – najjaśniej,
wielkie, rozłożyste, piękne
z różowymi stokami gór, z pochodami cyprysów,
z morzem i
okrętami
zamieni się w obrazy pamięci, w zjawy wyobraźni,
w przeczucie
w wielkim – większego, w pięknym – piękniejszego,
w rozłożystym – nieobjętego:
w natarczywe nic.

Na nim na początku nie było, ale na końcu
bez niego będzie słowo.

lian Przyboś

Holnapután

z a hely a Földön, melyet pillantásommal átfogok,
karom kitárom

zésre – legszélesebbre,

nyesen – legfényesebben,

hatalmas, elnyúló, gyönyörű

egyek rózsaszín lejtőkkel, ciprusok seregével,
tengerrel és

hajókkal

emlékképekké válnak, a képzelet jelenségeivé,

elérzetté,

hatalmas – hatalmasabb, szép – szebb,

elnyúló – nyitott

erőszakos semmivé.

A kezdetben nem volt, de a végén

nélküle lesz az ige.

Julian Przyboś

Nieobecność

Cisza tak słaba –
Nie uchem, przymkniętymi tylko powiekami
czuję, jak ziarno, jak ziarnistym ćwierkiem
prysnął z kłosów skowronek
i cichnąc
– nie słabnie skwar, słomiany w łanie żyta zapal –
i cichnąc
zapadł
w samo ucho.

Cisza tak słaba,
że słyszę w niej inną
ciszę: silną i sprzeczną,

zamilczającą światło ponade mną
wielkie
jak nieobecność.

Podłóż pod głowę rozszczepialny kamień
daleko, nisko, tam pod nieboskłonem,
słońce. Jasne jak rozpad ciała – a ja kończę
głucho i ciemno
nicestwem słowa „wieczność”
(echem bez głosu).

Julian Przybós

Távollét

A csend oly gyöngé –
Nem fülemmel, csak lehunyt szempilláim mögött
érezem, mint a mag, ahogy az éneklő pacsirta
felszállt a kalászosok közül,
és elcsendesedve
– nem csökken a hőség, a búzaföld szalma-lángja –
és elcsendesedve
egyenesen
füledbe suhant.

A csend oly gyöngé,
hogy hallani benne egy másik
csendet: erőset, ellenállót,

mely csökkenti fölöttem a fényt,
hatalmasat,
mint a távollét.

Tedd fejed alá a szétszakított követ
messze, lent, ott az ég hajlatánál,
a nap. Világos mint testek oszlása – én befejezem
csendben és sötétben
az „örökkévalóság” semmitmondásával
(hangtalan visszhanggal).

Niewygoda	54
Kényelmetlenség	55
*** (Za tysiãc lat)	56
*** (Ezer év múlva)	57
<i>WŁADYSŁAW BRONIEWSKI</i>	
Dąb	58
A tölgy	59
Wiersz ostatni	60
Az utolsó vers	61
<i>JAN LECHOŃ</i>	
Iliada	62
Iliász	63
Poeta niemodny	64
A divatjamúlt költő	65
<i>JULIAN PRZYBÓŚ</i>	
Pojutrze	66
Holnapután	67
Nieobecność	68
Távollét	69
<i>JÓZEF CZECHOWICZ</i>	
wieczorem	70
este	71
Knajpa	72
Söntés	73
<i>MIECZYSLAW JASTRUN</i>	
Teraz dopiero	76
Csak most	77